

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Силабус навчальної дисципліни
«Правове регулювання надання психологічної допомоги»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредитів ЄКТС. Семестр: I 1 рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра менеджменту охорони здоров'я. Одеса, вул. Пастера, 2а.
Викладач (-і)	доцент кафедри, к.ю.н., доц., медичний адвокат Валах Вікторія Володимирівна доцент кафедри, к.істор.н., доц. Дружкова Ірина Сергіївна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Кусик Наталія Львівна, к.е.н., доц., відповідальна за навчально-методичну роботу кафедри 067-728-56-12 E-mail: nataliia.kusyk@onmedu.edu.ua Фомичова Марія Павлівна, лаборант кафедри 067-970-30-04 E-mail: moz@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – забезпечення отримання теоретичних знань і вироблення навиків щодо практичного застосування норм права в сфері надання психологічної допомоги.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: економіка та організація охорони здоров'я та фармацевтичного бізнесу; інформаційно-аналітична підтримка в управлінні закладами охорони здоров'я; медичний та фармацевтичний менеджмент; бізнес – планування в сфері охорони здоров'я та фармацевтичному бізнесі.

Постреквізити: стратегічний менеджмент; управління проєктами в медицині; фінансовий менеджмент; HR-менеджмент з циклом психології управління.

Мета дисципліни: формування і розвиток компетентностей у здобувачів у сфері надання психологічної допомоги, спрямоване на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

правових знань.

Завдання дисципліни:

- Отримання знань про джерела медичного і фармацевтичного права; тенденції нормотворення у сфері охорони здоров'я;
- Вміння орієнтуватися в різних галузях права, законодавстві та нормативних актах, регулюючих надання психологічної допомоги і взаємовідносин у сфері охорони здоров'я;
- Розуміння дефектів надання психологічної допомоги, їх правову кваліфікацію;
- Вміння розрізняти види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони здоров'я;
- Вміння користуватися юридичною практикою в галузі медичного права, у т.ч. Європейського суду з прав людини.
- Засвоєння механізму здійснення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин з надання психологічної допомоги.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- джерела медичного права;
- механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин з надання психологічної допомоги;
- дефекти надання психологічної допомоги, їх правову кваліфікацію;
- види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони здоров'я;
- юридичну практику в галузі медичного права, в т.ч. Європейського суду з прав людини.

Вміти:

- самостійно працювати із законодавством України та міжнародними і регіональними стандартами у сфері охорони здоров'я;
- розрізняти механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин з надання психологічної допомоги;
- використовувати та складати нормативні і правові документи, що відносяться до майбутньої професійної діяльності.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій (12 годин); практичних занять (24 години); організації самостійної роботи здобувача (54 години).

Методи навчання.

Лекції.

Семінарські заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до семінарських занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні питання правового регулювання охорони здоров'я в Україні.

Загальна характеристика права. Поняття права, його ознаки, джерела, функції. Загальна характеристика правового регулювання охорони здоров'я в Україні. Загальна характеристика

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

медичного права: поняття ознаки, джерела, функції. Медичне законодавство та його місце в системі правових знань. Співвідношення охорони здоров'я, медичного права, фармацевтичного права і біоетики.

Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я, зокрема у психологічній діяльності.

Забезпечення прав людини як головна умова його духовного та фізичного благополуччя. Хартія про права людини. Європейська соціальна хартія. Європейська конвенція з прав людини. Конвенції Міжнародної організації праці. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти. Рекомендації про виховання в душі Міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в душі поваги прав людини і основних свобод. Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень медицини та біології; Конвенція про права людини та біомедицину. Декларація про права дитини.

Загальні положення про правове регулювання діяльності психолога та характеристика нормативно-правових документів в даній сфері. Умови успішності професійної діяльності психолога. Знання правових основ діяльності як умова професіонального становлення спеціаліста-психолога. Основні регулятори діяльності спеціаліста-психолога: правовий, моральний рівень.

Тема 3. Правове регулювання діяльності психолога в системі освіти

Закони України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про вищу освіту». Положення про психологічну службу системи освіти України. Основні завдання психологічної служби, зміст діяльності, тривалість робочого тижня практичних психологів та соціальних педагогів, структура та управління службою. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів.

Ефективність і результативність психологічної допомоги в закладах освіти. Етичний кодекс медичного працівника. Координування і вдосконалення діяльності центрів практичної психології та соціальної роботи, практичних психологів і соціальних педагогів закладів освіти. Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОНУ.

Тема 4. Правове регулювання психологічної допомоги при захисті прав членів родини

Нормативно-правове регулювання у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, надання допомоги сім'ям, дітям та молоді. Закони України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги» та інші нормативно-правові акти.

Правовий статус центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та їх повноваження. Повноваження загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, служб у справах дітей. Надання психологічної допомоги сім'ям, дітям та молоді, особам, які постраждали від домашнього насильства. Правові засади діяльності психологічних служб в центрах медико-соціальної та психолого-педагогічної допомоги населенню.

Тема 5. Правове забезпечення діяльності психолога у вирішенні проблем соціально уразливих категорій населення

Категорії «вразливі категорії населення», «складна життєва ситуація». Законодавче забезпечення соціально-психологічної реабілітації дітей, молоді, людей похилого віку, учасників антитерористичної операції / операції об'єднаних сил (АТО/ООС), внутрішньо переміщених осіб, мігрантів, біженців та інших категорій населення, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Державні програми підтримки вразливих категорій населення, які опинилися у складних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

життєвих обставинах. Основні напрямки діяльності психолога з вразливими категоріями населення. Міжнародне співробітництво у вирішенні проблем соціально уразливих груп населення: дітей, молоді, людей похилого віку, інвалідів, постраждалих від воєнних дій.

Тема 6. Юридична відповідальність психолога за професійні правопорушення

Цивільно-правова, адміністративно-правова та кримінальна відповідальність. Кримінальний кодекс України про злочини проти дитини, особистості та кримінальну відповідальність за їх скоєння. Незаконне проведення дослідів над людиною. Доведення до самогубства.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко. Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. 520 с.
2. Правове регулювання професійної діяльності психолога : навч.- метод. посіб. / Л. В. Перевалова, І. В. Лисенко, Г. М. Гаряєва. Харків: ФОП Панов А. М., 2023. 92 с.. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/92024273-27ba-482c-ba24-0ffc37ec7726/content>
3. Колтунович Т.А. Етичний кодекс психолога: Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2019. 232 с.
4. Медичне право : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Б. Булеци; д-ра юрид. наук, доц. М.В. Менджул. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jsru/bitstream/lib/44786/1/медичне%20право_друк_05_08.pdf
8. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України./ Упоряд. В.Г.Панок, І.І.Цушко, А.Г. Обухівська. Київ: Шк. світ. 2018. 256 с.
9. Науково-методичні засади діяльності психологічної служби: Навчально-методичний посібник; В 2 т. / За ред.. В.Г.Панка, І.І.Цушка. Київ: Ніка-Центр, 2021. Т.1. 328 с.; Т.2. 284 с
10. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування. Київ: Главник, 2021. 196 с.

Додаткова

1. Валах В.В. Право дитини-пацієнта на тактовне лікування. *Право України*. 2020. № 1. С. 85 - 96.
2. Viktoriia V. Valakh, Denis M. Sytnikov. Analysis of ECHR decisions about the legal regime of medical privacy. *Legea și viața*. 2020. № 10 - 11. P. 9-24
3. Yuryk O., Stashkevich A., Chorny R., Chorna Z., Kronivets T., Valakh V. The Correlation Between The Right To Medical Secrecy And The Employer's Right To Receive Information On The Employee's Health State. *International Journal of Computer Science and Network Security*. VOL. 21. No. 7, July 2021. P. 103-107
4. Кримінальна відповідальність працівників закладу охорони здоров'я: сучасні тенденції. Навчальний посібник / С.П. Кошова, З.В. Гбур, О.І. Пархоменко-Куцевіл. Кам'янець-Подільський: ТОВ “Друкарня Рута”, 2021. 104 с.
5. Професійний кодекс етики для психолога. Бонн, ФРН. *Питання психології*. 1999. № 6.
6. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навч. посіб. Київ: ВД “Професіонал”, 2021. 656 с.
7. Колтунович. Т.А Етичний кодекс психолога. 2007. URL: : <http://medbib.in.ua/etichniykodeks-psihologa654.html>
8. Hendel N. World Health Organization (WHO). Research Handbook on International Conflict and Security Law. T.M.C. Asser Press. 2022. P. 733-759.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, завдання повністю розроблене за пропонованою структурою; здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; здобувач формулює самостійні ґрунтовні судження, які підкріплені фактичними доказами, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Добре «4»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, завдання розроблене за пропонованою структурою із незначними порушеннями; аналіз самостійний, але містить незначні неточності; здобувач добре пояснює матеріал, формулює самостійні висновки; інформація у презентації подана переважно із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Задовільно «3»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, завдання частково розроблене за пропонованою структурою; аналіз лише теоретичний, описовий та містить неточності; здобувач пояснює матеріал не впевнено, формулює лише загальні висновки (або взагалі не може їх сформулювати), інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
Незадовільно «2»	Індивідуальне завдання не виконано. Не зараховуються індивідуальні завдання та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.